

2j: Docs til opgaver i forløbet om Romerriget

Modul 01

Lektie: Læse kap 1(Romerrigets begyndelse og slutning) (s. 6-11)

1. Spørgsmål til kapitlet – i par (15 min)

I par: diskuter følgende spørgsmål og tag noter i docs:

1. Hvordan lyder myten om Roms grundlæggelse?	Romulus og remus. Kort efter dræbte romulus remus. roms grundlægger var en omsorgsgivende drabsmand
2. Hvorfor var myten vigtig for romerne?	Det gav en følelse af fællesskab både for romerske borgere men særligt inden for slægten.
3. Hvilke forskellige tidspunkter nævnes for Romerrigets fald ?	Vestromerske riges fald i 476 østromerske fald i 1453.
4. Kig grundigt på tidslinjen på s. 9: Hvad slår dig omkring Romerrigets "forløb?"	

2. Individuelt, læs kapitel 2 (s. 12-17)

Mens du læser, skal du finde (og notere) 5 forklaringer på, hvordan det kunne lade sig gøre for romerne at undertvinge sig Italien. Skriv noter i docs.

Hvordan kunne det lade sig gøre for romerne at undertvinge sig Italien?

Forklaring 1	Romerne havde en særlig stærk patriotisme og en meget stor stolthed	7
Forklaring 2	soldaterne kæmpede hårdere, da romerne ville føre retfærdige krige som nærmer sig deres religion	12
Forklaring 3	Romerne gav ikke op	10

Forklaring 4	Romerne havde en kriger mentalitet efter de mange slag og kampe	12 pil ned
Forklaring 5		

3. Pararbejde med årsagsforklaringerne – i par (10 min)

I samme par som før: uddyb (kort) de 5 årsagsforklaringer til, hvordan det kunne lade sig gøre for romerne at undertvinge sig Italien.

Giv hver enkelt årsagsforklaring karakter efter, hvor sandsynlig den lyder. Argumenter for karakteren!

Årsagsforklaring	Karakter	Argument

4. Pararbejde (samme par) (10 min)

Sæt nedenstående begivenheder i den rigtige rækkefølge og skriv årstal på. Der må ikke kigges i bogen! (arbejd i jeres docs)

- Republikken indføres
- Vestromerske riges fald
- Roms grundlæggelse
- Østromerske riges fald. Tyrkerne erobrer Konstantinopel
- Augustus tager magten og gør Rom til et kejserrige – Pax Romana
- De puniske krige. Rom kontrollerer Middelhavet
- Pres på grænserne – krig og krise

Kronologi	Begivenhed	Årstal
1	Roms grundlæggelse	456 før
2	republikken indføres	
3	De puniske krige	

4	augustus tager magten	
5	pres på grænserne	
6	vestromerske	efter
7	Østromerske Fald	1453

Modul 02

Lektie: Læs kapitel 4 (Den romerske republik i krise) (s. 28-33)

1. Pararbejde til det læste kapitel (15 min)

I nye par (altså: andre par end sidst), svar kort på spørgsmålene i docs.

Hvad er argumenterne for, at republikken var et oligarki?	- blev ledet af embedsmænd eller magistrater - havde man tid og penge kunne man stille op - det gav magt og prestige jo længere op man nåede -
Hvilke forskellige typer magistrater var der?	Kvæstor: Den der havde ansvaret for pengekasen Ædil: Næste skridt, hvor det var vigtigt at have pengepungen i orden - skulle stå for korn forsyningerne til Rom og skulle oftest bruge penge fra egen pengepung, for at komme endnu højere op i hierarkiet. Så var der de høje poster som prætor og konsul. Prætor overvågede retssystemet og fastlagde principper for retssager mens konsulerne var roms øverste ledere de havde også kommandoen i krige.
Hvad var senatets rolle?	En samling af ældre herre, der på papirets kun var rådgivende. Deres rolle var primært at rådgive, men blev

	betragtet næsten som lov, da deres råd oftest blev fulgt, hvilket gav senatet magt (træffer beslutninger)
Hvorfor blev den romerske overklasse rigere fra 200 f.v.t og frem?	De investerede deres nyvundne rigdomme i slaver, der fulgte med krigen. Slaverne blev brugt på gårde, som de rige romere besad. En rig romer kunne have op til 10 gårde rundt i Italien, med 10-20 slaver. De producerede korn, oliven og vin, hvilket der var mange penge i.
Hvad brugte de deres rigdom på?	Overklassen investerede i de horder af slaver der fulgte med krigen. Penge er et symbol på værdier. I romerriget var der værdi i jord, korn, oliven, vin og slaver
Hvorfor flyttede så mange småbønder til Rom?	Der var efterspørgsel på arbejdskraft. Der var mere støtte i form af de rige romerske politikere var villig til at hjælpe.
Hvad gik klient-systemet ud på?	Klient systemet var mellem to personer en stærkt stillet økonomisk patron og en svagt stillet klient. Patronen skulle typisk hjælpe sin klient med at rådgive, låne og beskytte, hvis klienten kom i vanskeligheder Dette fik klienten til at vise enorm respekt og taknemmelighed og kunne følge patronen rundt. politikere havde ofte flere klienter, da de på denne måde ville indfange flere stemmer i form af sine klienter.

2. Læs kilden s. 34: "Quintus Tullius Cicero: Brev til broderen Marcus"

Mens I læser, skal I, I samme docs som før, nedskrive Ciceros 10 vigtigste råd.

Råd 1	Du bør holde dig for øje
Råd 2	Du bør altid være omhyggeligt forberedt

Råd 3	Du skal sørge for at den enkelte mærker at du kender ham
Råd 4	sørge for at det bliver klart hvor mange venner du har i de forskellige samfundslag.
Råd 5	Sørg for at have venner i enhver stand
Råd 6	Sørg for at du kontrollerer alle grupper i folkeforsamlingen
Råd 7	Vær venner med berømte
Råd 8	du skal interessere dig for de romerske senatorer og riddere
Råd 9	Sørg for at du hver dag har et talrigt følge, af slags mennesker.
Råd 10	Sørg for at der er mulighed for at få adgang til dig dag og nat

Modul 03

Lektie: læs kapitel 5 (Gajus Julius Cæsar) (s. 38-43)

1. Pararbejde til det læste kapitel (15 min)

I nye par (altså: andre par end sidst), svar kort på spørgsmålene i docs.

Hvilken betydning har disse historiske personligheder haft for udviklingen i Romerriget? Skriv 3 stikord til hver:

Person:	Stikord:
Marius	Romersk generel og konsul. Gjorde så alle kunne være soldater - især fattige bønder. Alle hans klienter der stemmer på ham
Sulla	romersk politiker - tjente som kvæster under marius i kampene mod jugurtha Hans reformer holdt kun i 10 år Han var den første romerske general som vendte sine våben mod rom.

	Han sendte veteraner til at henrette de rige og politiske modstandere
Crassus	Romersk feltherre og politiker. Han kæmpede på silas side
Pompejus	Gjorde sig tidligt bemærket som admiral.
Cæsar	

2. Årsagsforklaringer på republikkens krise – i par (30 min)

I sætter jer nu tilbage i jeres "dagens par".

I skal nu, sammen, skrive en årsagsforklaring på, hvorfor republikken var i krise.

Brug så mange af de nedenstående ord/begreber/sætninger som muligt:

Mangel på soldater
 Loyalitet overfor hærfører/patron
 Slaver
 Oliven og vin
 Småbønder
 Patroner
 Puniske krige
 Flytter til byen
 Ingen loyalitet mod republikken
 Klienter
 Stemmer på
 Rigdom til overklassen
 Beskyttelse
 Borgerkrig
 Opkøber jord

Når I er færdige: Kopier og upload jeres årsagsforklaring på Lectio

Modul 04

Vi ser en dokumentarudsendelse: "Who was the real Julius Caesar?". Mens I ser udsendelsen, skal I tage nogle noter:

Er der noget, der slår dig som særligt interessant – eller som noget, du ikke vidste før og som trækker tråde til nutiden?	- At han var den første til at putte sit ansigt på mønterne. - Cæsar opfandt 365-dage år
Hvad nævner dokumentarfilmen om moderne politik, kultur, litteratur eller film mm. der trækker på Cæsar og hans regime?	- Da han ikke var i ro for at fortælle folket om ham sendte han folk ud for at reklamere for ham. Derfor, når han skulle skrive om sig selv, i stedet for at skrive "Jeg har..." eller "Jeg er " skrev han "Cæsar har..." eller "Cæsar er..." (Det er også en måde at få folk til at huske ham.) Dette trick bruger Trump også nogle gange. - Han investeres også i infrastruktur i rom, og sørgede for folket ved at give madrationer. Altså sørgede han for folket i rom. Ligesom så mange andre politikere i dag. - Julius cæsar var den første som puttede sit ansigt på mønterne.

Kan du komme i tanke om <i>andre ting</i> i nutiden, der trækker på Cæsar og hans regime?	- Cæsar salat.(Salaten er i stedet skabt af en entreprenant italiensk immigrant ved navn Caesar Cardini, som kom til USA under Første Verdenskrig.) fake news
---	--

Modul 05

Lektie til i dag: Læs kapitel 7 (Pax Romana) (s. 60-64)

1. Spørgsmål til dagens lektie – i par (15 min)

I par: besvare følgende spørgsmål til kapitlet (svar i docs):

Hvorfor var Augustus' propaganda effektiv?	myter om at han var en "guddommelig fredsmager" virkede da mange i befolkningen allerede så ham som god og myterne blev derfor båret af folkestemningen. Han skrev sig ind i noget historisk som romerne respekterede nemlig guder
Hvad betyder Pax Romana?	betyder den romerske fred, og er den periode efter augustus magtovertagelse, da det var en meget fredelig periode som ikke var præget af hverken krige eller borgerkrige. Man havde derfor ressourcer til at gøre livet lidt nemmere, fx ved at udbygge vejnettet, der førte til øget handel, også øget eksport.
Hvilken betydning havde det for provinserne, at de blev underlagt Rom?	der blev byggede akvædukter som ledte rent vand fra bjerge til byer, uddannelser til lokale overklasse børn, derudover social opstigning i hæren. derudover var der to kulturer samtidig og både latin og græsk.

Hvordan beskrev de romerske historieskrivere – f.eks Sveton – Augustus' efterfølgere?	efterfølgerne blev beskrevet negativt, som uduelige, fx Caligula sagde bla "lad dem hade, når blot de frygter" Nero, dræbte sig egen mor og rygtet siger at han brændte rom
Hvordan beskriver Tacitus romernes styre i Britannien?	
Hvorfor synes Aristedes, at Rom er så fantastisk?	

Modul 06

Lektie til i dag: læs kapitel 8 (Apokalypsen) (s. 70-74)

1. Spørgsmål til dagens kapitel (15 min)

Hvilke problemer havde kejserne i 200-tallet?	kejserne fik det problem ifølge af romerrigets dødsdøds. Her fik soldaterne mere magt, det betød at soldaterne fik mere indflydelse på romersk politik, hvor det handlede om at bestikke sig med store beløber til legionernes opbakning. Det vil altså sige at soldaterne myrdede kejseren hvis der dukkede en mand op med større pengepung.
Hvorfor kalder man kejserne i denne periode for "soldaterkejserne"?	Fordi at soldaterne glædeligt myrdede, den siddende kejser, hvis der dukkede en ny hærfører op med en større pengepung.
Hvilke reformer indførte Diocletian?	Diocletian delte riget op i 4 dele, hvor hver del fik en kejser. Han forsøgte sig også med en skatte- og møntreform. (de brød dog hurtigt sammen)
Hvilke forklaringer giver teksten på Konstantins trosskifte?	Han havde antaget kristendommen, da han havde set et kors på himlen. det var

	dog ikke kun dette varsel der gjorde at han skiftede tro. Kristendommen var også rigtig udbredt på dette tidspunkt. Konstantins mor var eksempelvis også kristen, og han prøvede ved hjælp af religion at holde sammen på riget, da det nemlig var en så udbredt religion.
Hvorfor blev byerne affolket omkring 400 e.v.t?	Det blev usikkert at rejse til riget, at alt handel gik i stå, og romerne begyndte at bevæge sig imod selvforsyningsøkonomi. Dermed var der ikke noget at leve af i byerne, der dernæst blev affolket.
Hvornår endte det vestromerske rige?	det var helt og aldeles i 476 e.v.t at det vestromerske rige endte efter at germaner høvdingen Odoaker havde afsat den vestromerske kejser Romulus Augustus.

2. Årsager til romerrigets fald (20 min)

Der har, gennem historien, været mange bud på, hvorfor det romerske imperium faldt fra hinanden. I skal nu, i par/små grupper, give følgende 7 årsagsforklaringer karakter – og en kommentar (1-10).

Årsagsforklaring	Karakter	Note
Kristendommens udbredelse		
Overrumplingen af barbarer fra nord og øst		
Det romerske samfunds "moralske forfald"		
Dårlig ledelse		
Økonomiske problemer		

Romerrigets størrelse (for svært at styre effektivt)		
Mangel på soldater til at forsvare grænserne		

Modul 07

Lektie: Læs kapitel 10 (Om slaver) (s. 96-101)

1. Spørgsmål til dagens lektie (15 min)
- 2.

Hvordan så man på slaverne i Romerriget?	De blev set som talende redskaber. Man troede at de ville begå mord eller anstiftede oprør, fordi at de blev slave gjort.
Hvordan defineres en slave? På hvilke måder var slaverne forskellige?	De var meget forskellige, og udførte forskelligt arbejde. De blev defineres som en stand og ikke en klasse.
Hvad arbejdede de fleste slaver med?	De fleste slaver arbejde i landbruget. Gårdene blev drevet af en forvalter, som også var en slave. Personlige slaver = De sørgede for den daglige administration af Romerriget. By Slaver = De havde ansvaret for husholdningen Almindelige landbrug slave = Havde et liv som bondens; hårdt og slidsomt arbejde Gladiatorerne = De skulle underholde Colosseum
Hvordan foregik en dag med "lege"?	Det var en dag, med blodig affærer. Første punkt var Dyrene; Slags Cirkusforestilling, Det endte i en regulær nedslagning af dyrene (hvilket var normalt).

	Andet punkt var frokost, der blev kriminelle eller forskellige slags kastet for løverne, blev tvunget til at kæmpe mod hinanden eller simpelthen bare korsfæstes. Sidste punkt på dagen var Gladiatorkampene.
Hvor farligt var det at være gladiator?	Gladiatorkampene er på grænsen til at være en rigtig kamp og skuespil.

Modul 08

Lektie: Læs kapitel 9 (Om slægt, moral og religion) (s. 80-86)

1. Spørgsmål til dagens lektie – i grupper på 3 (15 min)

Hvad bestod den romerske <i>familia</i> af?	Far, mor, børn og slaver
Hvilke rettigheder havde <i>pater familias</i> ?	Han havde hals og håndsret over alle familiemedlemmer. Han havde ret til at tæve og han måtte dræbe et hvert familiemedlem uden at skulle forklare sig. Han måtte og straffe hvis et familiemedlem havde plettet på familiens ære.
Hvordan blev ægteskaber indgået?	Som en aftale af familieoverhoveder.
Hvordan var moralen f.eks. i forhold til kærlighed og sex?	Man fik en friere opfattelse af kærlighed og sex mellem manden og kvinden.
Hvad gjorde man med et nyfødt barn, som der ikke var plads til?	Familiefaderen satte barnet ud. Man pakkede spædbarnet i en kurv og så lagde man det et langt væk sted. Mange blev fundet og opfostret til slaver.
Hvilken betydning havde slægten?	Slægtens betydning er, at slægtningen er vigtigere end hensynet til den enkelte.
Hvad er en polyteist?	De tilbad mange forskellige 1000 guder. Det var utænkeligt for romerne, at

	foretage sig noget uden at konsultere guderne først.
Hvad mente romerne med "do ut des"?	Det betyder "jeg giver for at du skal give". Det vil sige at romerne ofrede mindre eller større ting, og håbede på at
Hvilke guder tilbad man for eksempel?	Zeus blev til Jupiter, Hera blev til Juno, Athene blev til Minerva, Aris blev til Mars, og Poseidon blev til Neptun.
Hvad er en mysteriereligion?	Mysteriereligionen er som Mithraskulten og kristendommen frem. Mithra Kulturen var kun for mænd, og dyrkelsen foregik i en mørk hule
Hvordan så romerne på kristendommen?	De så på kristendommen meget skæptisk, og det var betænkeligt at de krisne ikke accepterede andre guder. Der var rygter om at kristne spiste menneskekød og drak blod. kristendommen blev statens religion.

2. Værdier (10 min)

Find nu 5-10 værdier i de to breve, som enten ligner eller er anderledes end nutidens værdier. Citer fra kilderne for at dokumentere din påstand!

Værdi	Citat	Hvordan ligner det/er anderledes end nutidens værdier?

Modul 10

1. Romerriget, Missing Word

Indsæt de nedenstående 10 ord de korrekte steder i teksten

Romulus
Octavian
folkevandringstiden
diktator på livstid
konsulerne
kejser
Pax Romana
borgerkrige
Konstantinopel
dominerende

Hvis man skal tro romernes traditionelle myte, der stadig fortælles, blev Rom grundlagt den 21. april 753 f.v.t. af sagnhelten Rom blev en republik omkring år 509 f.v.t.

Republikken havde en tredeling af magten mellem folkeforsamlingerne, senatet og embedsmændene. På folkeforsamlingerne valgte byens borgere, hvem der skulle være embedsmænd, herunder byens øverste ledere, Når man havde været embedsmand, fik man sæde i senatet på livstid. Senatet var et rådgivende organ bestående af ældre, erfarne mænd.

For at undgå at konsulerne skulle prøve at opnå status af konger, kunne de kun sidde et år ad gangen. Ydermere blev der valgt to konsuler ad gangen, og de afløste hinanden med en måneds mellemrum.

I de tre puniske krige mod Karthago i årene 264 til 146 f.v.t. voksede Rom til at blive den stormagt i Middelhavet.

I de sidste hundrede år af Roms tid som republik i årene 133–31 f.v.t. blev Rom rystet af sociale spændinger mellem rige jordejere og det fattige flertal. I samme periode var der også adskillige, hvor hærførere kæmpede om den øverste magt over Rom og dets besiddelser. Det forhindrede dog ikke, at Rom stadig erobrede nye områder.

Rom havde fået en stående hær af professionelle soldater, og det gav hærførerne større magt. Den brugte nogle af dem til at forsøge at tilegne sig magten i Rom. En af disse hærførere var Julius Cæsar, der blandt andet havde underlagt sig hele Gallien (Frankrig). I år 49 f.v.t. vendte han tilbage til Rom i spidsen for sin hær og tog magten. Cæsar fik på få år gennemført en lang række vigtige reformer og lod sig udnævne til Kort efter, i år 44 f.v.t., blev han myrdet af en gruppe senatorer, der mente, at han havde fået for meget magt.

Efter endnu en borgerkrig trådte Cæsars adoptivsøn (senere kendt som Augustus) frem som den store sejrherre. Han bevarede republikkens institutioner, men gav samtidig sig selv uindskrænket magt som Imperator eller (ordet stammer fra 'Cæsar'). Hermed var republikken endeligt død, og Romerriget under ledelse af kejseren var indført.

Kejser Cæsars søn Augustus kom til at sidde som kejser i 44 år fra år 27 f.v.t., og hans regeringsperiode var begyndelsen på flere århundreder præget af stabilitet samtidig med, at Romerriget blev endnu større. Denne periode betegnes som (romersk fred), for inden for Romerrigets grænser var der fred og sikkerhed. De besejrede provinser kunne leve i fred og fremgang, hvis blot de accepterede at betale skat til romerne.

I løbet af 200-tallet var der uro på de indre linjer med borgerkrige og mange, skiftende kejsere. Samtidig blev grænserne udsat for angreb. Kejser Diokletian, der regerede fra 284 til 305, var en ny stærk kejser, der fik gennemført en række reformer og styrket militæret. Han var den første af flere, der delte riget i flere dele for at lette administrationen af det kriseramte rige. Efter Diokletian havde trukket sig tilbage, fulgte en ny magtkamp. Den blev vundet af Konstantin, som blev ny kejser. Han delte på ny riget og grundlagde den nye hovedstad,, det senere Istanbul. I 395 efter Theodosius den Stores død blev Romerriget permanent delt i en østlig del med Konstantinopel som hovedstad og en vestlig del med Rom som hovedstad.

Det Vestromerske Rige blev udsat for gentagne angreb fra germanske stammer. I 410 blev Rom erobret og udplyndret for første gang i 800 år. Det Vestromerske Rige var presset til det yderste og mistede mange besiddelser til fremmede folkeslag, der bevægede sig rundt i Europa på den tid, som også kaldes for I 476 blev den sidste vestromerske kejser, den kun 15-årige Romulus Augustus, afsat, og riget splittet i forskellige selvstændige kongedømmer.

Det Østromerske rige (Det Byzantiske Rige) klarede sig langt bedre. Konstantinopel lå centralt på vigtige handelsruter, var svært befæstet og blev fyldt med prægtige bygningsværker som den kristne kirke Hagia Sophia. Senere mistede Det Byzantinske Rige meget af sit land og blev udsat

for angreb, men var stadig en betydelig magt i mange århundreder. I 1453 faldt Konstantinopel til de muslimske osmannere, og dermed var det slut med Det Byzantinske Rige.

2. Outroskrivning

I får nu 10 min til at skrive, hvad I nu ved om romerriget: Inddrag gerne flere af følgende pointer:

Myten om romerrigets grundlæggelse

Senatet

Patron/Klient systemet

Republikken

Overgangen fra republik til kejserstyre

Julius Cæsar

Augustus

Caligula

Pax Romana

Kristendom

Årsager til Romerrigets fald

Slaveri

Skriv her:

--